

hogy

Oponentský posudek na diplomovou práci Petra Lanty

Režijní tvorba Sergeje Fedotova na českých jevištích v letech 1997 - 2006

Tato diplomní práce má poněkud nestandardní genezi. Její verze, kterou autor odevzdal letos v květnu, obsahovala množství pravopisných i věcných chyb v řádu stovek – viz můj tehdejší šestistránkový, hustě psaný oponentský posudek (z 31. V.). Petr Lanta tehdy na mou radu práci stáhl, opravil a teď podal znovu. Je zřejmé, že tím byl zvýhodněn oproti ostatním diplomantům, kteří zpravidla nemají možnost si před obhajobou přečíst oponentský posudek a veškeré výtky oponenta opravit. Dvouetapová práce jako by tak měla vlastně dva školitele, čímž prosím nechci poukazovat na své zásluhy o ni, ale naopak na velice úmornou a nepříjemnou práci. Případ by se neměl opakovat.

Po přečtení dvoustránkového úvodu práce (s. 5) se zdá, že většina nedostatků byla odstraněna, konečně na začátku je vysloveno poděkování „slečně Adélce Gemrothové za pomoc s korekturami“. Jak uvidíme dále, ani slečna Adélka zdaleka vše nezvládla.

Některé minulé výtky ale akceptovány nebyly. Opět se nečesky píše o projektu „na obsazení divadla Rokoko“, ačkoli jde prostě o projekt do konkurzu na uměleckého šéfa divadla. Zase čteme: „Z již dříve řečeného plyne, že nejsem zcela objektivní divák neseznámený s pozadím procesu tvorby...“. Není vůbec jasné, proč si autor, který se výslovně považuje za režiséra, nemůže činit nárok na relativní objektivitu kvůli tomu, že se seznámil s pozadím procesu tvorby. Kupříkladu režisérka L. Engelová svého času absolvovala zkoušky na Brookovu inscenaci *Snu noci svatojánské*, a přesto o ní napsala velice instruktivní, relativně objektivní práci.

Opakuje se i výrok „žádný sebedetailnější záznam divácký zážitek nenahradí“ a já opakuji, že jde o pouhou alibistickou banalitu; nenahraditelnost diváckého zážitku písemným záznamem se nevztahuje nijak specificky na představení Fedotovových inscenací, ale na divadlo (a tím i teatrologii a divadelní kritiku) všeobecně.

Tohle všechno už tu ovšem bylo i minule. Teď přibyla ještě pojmová chyba – „Fedotov viděl mé inscenace“ místo představení mých inscenací (s. 6).

Nezbývá, než vyrobit znovu soupis chyb, které opět rozdělím na překlepy, pravopisné chyby a věcné a pojmoslovné chyby (ne vždy to lze přesně rozdělit).

Překlepy:

s. 22. V citaci z ruštiny: trebujet bas místo vas

s. 28. renovovaný místo renomovaný režisér

s. 29. Bolgakovových scénických představ

s. 41. ovšm

s. 61. postava Višněvskij je psána Vyšnovský, na další straně Vyšnovský a na

- s. 64. dokonce jednou Višněvský a dvakrát Višňovský.
To už zůstává rozum stát.
- s. 63. postava Jusov je psána Jusuv.
- s. 68. míra prostoeu
- s.157. Štěpá Otčenášek
- s. 162. Pavlovská Petr

Pravopisné chyby:

- s. 11. Skřivánka Jeana Anougha místo Anouilha
- s. 12. v Divadle leninského komsomolu – má být velké L, ta organizace se tak jmenovala a divadlo to tak mělo v názvu.
- s. 16. stačí si přečíst spisovatelovi poznámky
- s. 22. o herečce se píše: Fedotov ji nechal namalovat knírek – 4. pád místo 3.
- s. 31. „což diváky rozesmívá“ místo rozesmává
- s. 42. „...které se jiná jevištní provedení nevyhnuly“, místo nevyhnula
- s. 48. „obsazení české francouzky“
Pollain-Polívkové – na téže stránce jednou dobře, podruhé chybně
- s. 51. „rozdělenou do 25ti krátkých výstupů“. Takto se v psané češtině číslice a písmena nekombinují. Chyba se ještě několikrát opakuje (např. na s. 60 hned 2x.).
- s. 123. „...se promění v krásná dívku..“
„pracovala jako uklízečkou v divadle. stala v čase perestrojky zářivou, tajemnou hvězdou ...“ Chyby vzniklé zřejmě při překladu z ruštiny.
- s. 130. „Slepice... nepatří mezi Kolajdovi... nejlepší díla.“
- s. 144. „Tvůrčí přístup S.F. mi trochu připomíná Stanislavského vzpomínky na svého učitele.“ (Má být jeho.)
- s. 148. „Fedotov.... snadno dokáže vycítí potenciál člověka...“
- s. 153. „...v duchu Čechovovi metody.“
„reprýzovanosti“.

Chybný slovosled:

- s. 18. „Především Režisér zde především použil svůj typický šerosvit...“
- s. 67. „Nový ředitel městského divadla...měl velké plány a je začal naplňovat, objevil se v lázeňském městě režisér Vladimír Morávek.“
- s. 75. „Červinka se jako Treplev se Treplevem dokonale stal...“

Věcné chyby a nedostatky:

- s. 34. dlouhá citace v pozn. 37. Chybí příslušný bibl. údaj, který nacházíme až v následující poznámce na následující stránce.
- s. 40. Není pravda, že inscenaci *Maestro!* v Divadle na okraji režíroval Zdeněk Potužil. Režíroval ji Svatopluk Vála.
- s. 104. „Sám jsem se při sledování inscenace“, místo představení.
- s. 150. „Jediným potenciálním propadákem se stal Malý ďábel...“.

Když měla inscenace jen šest repríz a byla v DN označena za „propadák měsíce“, nebyl to nejspíš propadák potenciální, ale skutečný.

Autor mnohde rozjímá nad odlišnými reakcemi kritiky na tutéž inscenaci, ale nikdy jej nenapadne zdůvodnění, že kritici zdaleka ne vždy viděli totéž představení, a že tedy rozdíly mohou být dány také odlišností představení, které ten či onen kritik navštívil. Osobně jsem to zažil u inscenace Slepice, kde dle věrohodných svědectví premiéra nevyšla, zatímco já jsem viděl zdařilou reprízu.

Korekturních chyb je v práci jistě daleko víc než jsem zaznamenal, zvláště ve druhé polovině jsem již umdlával. Oproti jarní verzi ovšem jejich počet klesl o řád, ze stovek na desítky. Přesto kladu otázku, proč po takovém kiksu, jaký zažil autor v červnu, nebyl schopen dát práci do většího pořádku. Je tu nějaký deficit inteligence – autor není schopen zvládnout středoškolské, a někdy i elementární znalosti psané češtiny – nebo je chyba v nedostatečném vzdělání anebo konečně jde o věc charakteru či povahy – problémy se autorovi nejeví dostatečně závažné, aby jim věnoval dostatek úsilí? To bude muset posoudit komise u obhajoby.

+

Práce občas i pobaví, nejsem si ovšem jist, zda záměrně. na s. 130 čteme: „Sám Fedotov se s Kolajdou dobře zná, jsou téměř sousedé, jejich města dělí od sebe necelých 500 km.“ Ano, i vzdálenosti jsou relativní, o někom z Bratislavy bych jako o téměř sousedovi nemluvil.

Poznámkový a další aparát (prameny, literatura) jsou již v pořádku, přínosem je úplný a přehledný soupis Fedotovových inscenací u nás a hlavně soupis videozáznamů.

V práci jsou docela objektivní, na autorově subjektivním pohledu relativně nezávislé popisy zkoumaných inscenací. Mohu to potvrdit tím spíš, že ze čtrnácti zkoumaných titulů jsem dvanáct alespoň v jednom představení viděl, navíc jsem pak viděl představení snad všech inscenací Divadla u mostu, se kterými Fedotov do ČR přijel a dokonce i některé jeho práce v Polsku (např. *Ženitbu*). Vesměs jsou zkoumány původní text i konkrétní dramaturgické úpravy, je zmíněna inscenační tradice, velice instruktivně jsou popsány scénografie (včetně kostýmů), svícení, méně již herecké výkony. V tom spatřuji hlavní přínos práce: jsou zde, a to zdůrazňuji, relativně objektivně popsány inscenace (a jejich ztvárnění při představení), jejichž podobu by v budoucnu ani s příslušnými videozáznamy už nikdo nedal dohromady, ani my, kteří jsme ta představení viděli.